

SVATÝ KRÍŽI TEBE
CTÍME!

Kříže ze škol?

Hanbou se musíme zardít, vzpomínáme-li, že právě v našem národě na počátku jeho samostatnosti začal boj proti kříži tak hanebný, že obrazy Ukřižovaného byly ze škol vyhazovány na smetiště.

Avšak chvála Bohu, potupa Ukřižovaného probudila mnohé vlažné katolíky k nové lásce k Spasiteli.

Mezitím horečka revoluční vychladla, mnohý se dnes již stydí za to, co tehdy vyvedl, mnohého se dotkla milost Boží a vrátil se k Tomu, kterému kdysi spílal. — Avšak připravuje se nový boj proti kříži, ne již tak jako surový, ale právě proto tím nebezpečnější.

Aby každý, kdo je dobré vůle, věděl, kde jest jeho místo v tomto boji, jsou napsány tyto řádky.

I. Pohoršení — bláznovství.

Sv. Pavel píše v prvním listě ke Korintským (1, 23.): *„My však kážeme Krista ukřižovaného; pohoršení to židům, pohanům pak bláznovství, ale těm, kteří jsou povoláni, židům a pohanům, Krista, Boží to moc a Boží moudrost.“*

Židům pohoršení.

Židé čekali Mesiáše jako krále pozemského, který silným vojskem přemůže nepřátele

a založí říši světovou. — A nyní měli uznati za krále člověka, popraveného nejpotupnější smrtí. Obvyklý způsob popravby byl u židů: kamenování. Právě z nenávisti proti Ježíši, žádali židé, aby byl římským způsobem popraven ukřižováním, protože to byl trest pro nejzvrhlejší zločince.

Pohanům bláznovství.

Pohané nemohli pochopiti, jak by Bůh mohl umřít na kříži. Domnívali se, že se to přičí velikosti a důstojnosti Boží. My dnes víme, že velikost moudrosti Boží poznáme nejen pohledem na vesmír, ale snad ještě lépe, když drobnohledem obnovujeme nový svět v každé kapce vody. A nic by nám neukázalo velikost lásky Boží tak jasně, jako když vidíme, že se stal člověkem a umřel na kříži za nás.

Novopohané nenávidí kříž, protože prý je školou slabosti, kdežto oni chtějí hrdinství. A v čem vidí své hrdinství? V násilnostech, v pomstě, v nadvládě nad jinými! Je to hrdinství?? Pomstít se dovede i nerozumný tvor. Ale přemoci sebe, nepmstít se, to je síla duše. Modliti se za své nepřátele, to je něco tak božského, že před Ježíšem nikdo takového hrdinství nebyl schopen.

Ve světle kříže.

Nikdy bychom nebyli poznali ošklivost hříchu, spravedlnost Boží, ale zároveň i lásku Boží, kdyby nebyl Syn Boží na kříži zemřel.

Syn Boží volá na kříži: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ — Otec nedal odpovědi, ale my ji víme: Protože ty člověče jsi hříchem opustil Boha, proto Bůh opustil svého nejmilejšího Syna, aby na něm potrestal tvoje hříchy.

Spravedlnost Boží.

Sv. Jan Zlatoústý praví, že ani peklo, kterým Bůh trestá hříšníky, neukazuje v té míře, jak veliká jest jeho spravedlnost, jako Ježíš Kristus ji zjevnou činí na kříži; neboť v pekle trpí tvorové trest za vlastní své hříchy, avšak na kříži vidíme Boha v mukách, aby dosti učinil za hříchy lidí. Byl Ježíš povinen umřítí za nás? „Obětován jest, protože sám chtěl.“ (Is. 53, 7.) Mohl podle vší spravedlnosti nechat člověka zahynouti; avšak láska, kterou měl k nám, mu nedala, aby viděl, jak hyneme; pročž raději vydal sám sebe na smrt tak bolestnou, aby nám zjednal spasení. „Miloval nás a vydal sebe samého za nás.“ (Ef. 5, 2.)

Spravedlnost jej zavazovala, aby člověka zavrhl do pekla. Jak by bylo možná člověka zachrániti? — Když by sám smrtí svou dosti učinil spravedlnosti božské. A proto jako věřitel „smazal úpis, který proti nám svědčil, který nám byl na odpor; i jej odstranil, udělav nad ním kříž“. (Kol. 2, 14.)

Moudrost Boží.

Sv. Alfons píše: Kdyby Vykupitel náš byl jen Bohem býval, nebyl by mohl za člověka dosti učiniti; neboť Bůh nemohl sám sobě dosti učiniti na místě člověka, a niž mohl trpěti na dostiučinění, nejsa jakožto Bůh utrpení schopen. — Kdyby byl býval pouhým člověkem, nebyl by mohl jako člověk napraviti těžkou urážku, kterou člověk učinil Božské velebnosti. Co tedy učinil Bůh? Poslal vlastního Syna svého, pravého Boha jako on, aby vzal na sebe tělo lidské, by jako člověk zaplatiti mohl smrtí svou pokutu spravedlnosti Božské, a jako Bůh dáti jí mohl úplně dostiučinění.

Láska Otce.

„Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.“ (Jan 3, 16.) Trojí věc uvážiti dlužno při tomto darování: Kdo daruje, co se daruje a s jakou láskou se daruje. Čím vznešenější dárce, tím více cení se dar. Dostane-li kdo květinu od panovníka, vážiti si budete květu toho více než pokladu. Jak velice si máme tudíž vážiti daru, který pochází od samého Boha? A co nám daroval? Svého vlastního Syna. Nebylo lásce Pána Boha na tom dosti, že nám daroval tolik dobrého zde na zemi, dokud nám nedaroval sebe ve vtěleném Synu svém. „Ne služebníka, ne anděla, ale Syna svého nám da-

roval.“ (Sv. Jan Zlatoústý.) Pročež volá nadšeně církev na Bílou sobotu: „Ó podivuhodná, slitovnosti lásky tvé k nám! Ó neocenitelná, nejněžnější lásko! Abys vykoupil služebníka, Syna jsi vydal.“

Ó, můj nejdobrotivější Pane, ježto jsi mi dal, cos nejlepšího měl, sluší, abych i já ti dal vše, co jen mohu. Ty si žádáš ode mne lásky mé; a já si jiného nepřeji než lásky tvojí. Nuže, zde jest srdce mé, celé je zasvěcuj lásce tvé. (Sv. Alfons.)

Šílená pýcha.

Moderní novopohané jsou hrdi na to, že se „osvobodili od kříže.“ Oni praví: „My nepotřebujeme, aby nás někdo jiný spasil, my se spasíme sami. Svou vlastní silou chceme si dobýt nebe!“ — To je tak rozumné, jakoby někdo řekl: „Já nechci býti závislý na pokrmu, který mi přichází odjinud, já chci žít sám ze sebe.“ Ubohý blázen hladem zemře. — Kristus řekl: „Já jsem chléb k životu světa.“

Boží moc.

Za časů Kristových byla v Římě, hlavním městě celého světa, pohanská vzdělanost na výši. Vědy a umění kvetly u dvorů římských císařů; v Římě se shromažďovalo všecko bohatství světa, bohatí si mohli dopřátí všech požitků — a přece vidíme tam takovou omrzelost života jako nikde jinde. Největší přírodozpytec tehdejší doby Plinius nazývá člověka nejubožejším tvorem na světě; jediné štěstí je

prý, že člověk může život odhoditi. — Světový učenec S e n e k a praví, že život je nudný, věčné střídání dne a noci, vstávání a uléhání, léta a zimy, tepla a studena, hladu a nasycení. „Život je víc než prázdný.“ Poslední závěr tehdejší světové moudrosti byl: „Brána je otevřena, jdi!“ to znamená: Je-li tobě život příliš nudný a nesnesitelný, udělej mu sebevraždou konec. —

A hle, tato zchátralá společnost odsouzená k zániku se obnovila — Ukřižovaným. On dal životu nový smysl a novou cenu. On svou smrtí ukázal, jakou cenu má duše i nejposlednějšího otroka. —

U kříže se vyjasní.

Kdo z Ženevy vystupuje na horu Mont Zaleve, přichází brzy ke kříži, který je postaven u svahu a ovládá celé údolí řeky Rhone. Právě tam je hranice mlh, které bývají zvláště v zimě velmi husté.

Jednou cizinec vystupoval v mlze nahoru; potkal na poloviční cestě sedláka domorodce a tázal se ho: „Jak dlouho ta mlha bude ještě trvati?“ Sedlák odpověděl: „Stoupejte jenom ještě kousek. U k ř í ž e s e v y j a s n í.“

Cestující stoupal, až došel ke kříži. A opravdu nádherné divadlo se mu tu vyskytlo. Město, jezero, řeka, všecko bylo jako pochováno v moři mlhy; avšak u kříže zářilo slunce v celé své kráse. —

Kráčíme v mlhách života. Kolem nás tolik záhad. Stále se tážeme proč a proč? Jdeme se svými otázkami ke kříži. Tam se nám vyjasní.

Bolest a kříž.

Bolesti člověk ze světa neodstraní. Bolest je zkouška ceny člověka. Jak se zachová člověk k bolestem, takovým je. — Slabý bolestem podlehne, zhrouťí se, odhodí život svůj. — Stoičtí filosofové se obrnili jako ledovým kruhým proti bolesti a nepřipustili ji k sobě; stali se bezcitnými. — Člověk může zavřítí oči své před bolestí, aby měl dojem, jakoby jí nebylo. — Avšak Ukřižovaný otevřenýma očima patřil na bolest, změřil ji, přijal ji a — zvítězil nad ní. Hle, to je hrdinství Ježíše Krista. S kříže volá: „D ů v ě ř u j t e, j á j s e m p ř e m o h l s v ě t.“ (Jan 16, 33.)

Znamení spásy.

Hřích odtrhl lidstvo od Boha a tím nastal boj všech proti všem. Lidstvo se řítí do záhuby. Bůh se stal člověkem, aby spojil zase lidstvo s Bohem. Svou smrtí na kříži dal lidstvu život Božský. „To jest onen předústojný strom — zasazený uprostřed ráje — na němž původce spásy — vlastní svou smrtí — přemohl smrt všech“, píše Církev o kříži. Kříž nám je pramenem milosti a spasení. „Není jiného jména pod nebem da-

ného lidem, v němž bychom měli spasení býti.“
(Sk. ap. 4, 12.)

Sociální význam kříže.

U pohanů byla důstojnost lidská snížena otroctvím. Kolikrát chtěli otroci (Spartakus) násilím nabýti svobody, avšak zaplatili to životem a cíle nedosáhli. Ježíš zemřel z lásky ke všem, k svobodným i otrokům, a již Pavel mohl otroka Onesima poslati jeho pánu Filemonovi „ne již jako otroka, ale jako bratra“. Smrt Ježíše Krista odstranila otroctví. Novopohanství a bezvěrectví zas zavádějí otroctví tím, že hlásají násilnou nadvládu jedněch nad druhými.

Kříž — život.

Na svátek Povýšení sv. kříže opěvuje Církev strom sv. kříže:

*„ Ty jediný nad všechny stromy cedrové
jsi vznešenější,
na němž Život světa pněl,
na němž Kristus zvítězil,
a smrt přemohla smrt na věky.“*

(Antifona k Benediktus.)

II. Moc svatého kříže.

Již od počátku bylo znamení sv. kříže u křesťanů v úctě a lásce. Proto se žehnali před prací, když se dali na cestu, když uléhali. Sv. Antonín poustevník praví, že zlý duch ničeho se nebojí tak jako znamení sv. kříže.

Čtyři svatí korunovaní.

Čtyři křesťané pracovali jako kameníci v lomích pannonských. Jmenovali se Sempronian, Klaudius, Nikostratus a Kastor. U spoludělníků byli oblíbeni, představení si jich vážili pro jejich píli a zručnost. Jenom jednu vadu měli: že byli křesťané.

Jeden z pohanských dělníků, Simplicius, s úžasem viděl, jaké požehnání spočívá na jejich práci.

Jednoho dne přišel ke Klaudiovi a prosil: „Prosím tě, učiň, aby též moje náčiní se nepolámalo jako tvoje.“

Klaudius vzal dláto, požehnal a modlil se: „Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista; ať toto železo zůstane tvrdé a již se nezlomí.“ A vsutku, od toho okamžiku již dláto se nezlomilo.

Avšak u mramoru někdy ještě měl neštěstí. Tu mu praskl celý balvan, jindy se mu kus ulomil, a celá práce byla pokažena. Toho Simplicius u svých přátel nikdy neviděl.

Myslil si: „Kdybych též pro mramor měl nějaké požehnání!“ A neupustil, až na jeho prosby se mu přiznali, že jsou opravdu křesťany a mají zvláštní znamení požehnání. Stane-li se křesťanem a dá-li se pokřtiti, že obdrží stejnou milost.

Simplicius dlouho nepřemýšlel a dal se pokřtiti. Pak s novou pílí se věnovali svému umění. Legenda krásně vypravuje: „A když ruce se daly do práce, činily to ve jménu Ježíše Krista se znamením kříže.“

Když jednou pohanský dozorce se jich tázal, proč ničeho nedělají bez znamení kříže a odkud to, že veškerá práce se jim daří, odpověděli: „Ano je tomu tak, silou tohoto znamení konáme dílo svých rukou.“

A tak vykonali i své poslední dílo, dílo mistrovské, nejkrásnější dílo životní.

Když odepřeli spolupráci na soše pohanského boha Asklepia a nechtěli se klaněti obrazu slunce, byli předvedeni k soudci a vyslýcháni; zůstali pevní. Ani bičováním nezakolísala jejich statečnost. Odpověděli: „Máme jen jednu starost, abychom na věčnosti nezahynuli, kde oheň věčný hoří. Čím nám hrozíte, nás nestraší, a čím nám lichotíte, nás nepohne. Bojíme se jenom věčného trápení.“

Věrně vytrvali až do posledního dechu ve jménu Pána Ježíše Krista a v moci znamení sv. kříže.

Opat Sturmi.

Starý jeho životopis (Vita s. Sturmii, kap. 7.) o něm vypravuje: „... Pak Sturmi sedlal svého osla, vzal si, čeho potřeboval a dal se na cestu odevzdávaje se Kristu, „který jest cesta a pravda a život“. Mlčky, zbožně písně se modle, kráčel divokým lesem. Teprve až večer se zastavil, skácel stromy, naložil chrastí kolem svého oslíka na ochranu proti divoké zvěři. Sám však udělal znamení kříže na čelo ve jménu Božím a bez starosti ulehl k odpočinku.“

Žehnejte!

Nejenom kněz má moc žehnati, nýbrž každý křesťan. Naše zbožné maminky žehnají oheň v kamnech, žehnají chleby, když jej začínají krájet. Německý, nekatolický spisovatel s úctou vypravuje o čeledínovi Slovákovi, jak vždycky koňům, než je vyvedl ze stáje, žehnal trojím křížem. Píše: „Nedělá to ledajak, nýbrž s takovou vroucí zbožností, že sám jsem byl přesvědčen: těm koňům se nic nemůže zlého přihoditi.“

Křesťané, žehnejte! Požehnejte se svěcenou vodou, když vycházíte z domu a když vcházíte! Rodičové, žehnejte každé ráno a každý večer svým dětem, nejen přítomným, ale i těm vzdáleným. Vaše požehnání najde k nim cestu i přes hory a moře. Děti, žehnejte svým rodičům! Žehnejte vašim milým zemřelým.

III. Ve škole svatého kříže.

Byli jsme tak hrdí na svou vzdělanost; a jak daleko jsme přišli se vší vzdělaností? — Že se všech pokroků vědy a techniky užívá ke zlému, k vykořisťování pracujících, k vzájemnému vraždění.

Lidstvo zapomnělo, že vzdělanost rozumu je jako ostrý nůž, mohu ho užívati k dobrému i ke zlému. Na srdci všechno záleží. Je-li srdce dobré, člověk všeho bude užívati k dobrému. Škola srdce je kříž.

Nejcennější kniha.

Bl. Jana z Kříže trpěla stále bolením hlavy. Jednou se jí zjevila Panna Maria v nebeské kráse a dala jí drahocennou knížečku. Byla malá, ale těžká, jako zlatem vázána a perlami zdobena. „V této knížce,“ řekla Matka Boží, „musíš čísti ve dne v noci bez ustání až do konce svého života. Nikdy ji nedočteš, neboť Syn můj ji psal.“ Když Jana otevřela knížečku, aby viděla, co v ní napsáno, byl v ní jediný list a na něm Ježíš Kristus na kříži. Tu zvolala láskou nadšena: Ó božský Spasiteli můj, ano, chci trpěti a umříti pro tebe.“ —

Jednoho dne sv. Tomáš Akvinský navštívil sv. Bonaventuru, tázal se ho, z které knihy čerpal tak krásné věci, jež napsal. Sv. Bonaventura ukazuje na kříž, pravil: „Viz knihu mou, z které vyjímám, cokoli píši.“

Pramen útěchy.

Jednou bl. Panna Maria pravila k bl. Janě Marii z Kříže: „Jsem tvá matka. Víím, co je pro tebe dobré. Můj život na světě byl sám kříž, život mého Božského Syna nebyl nic než kříž, a ty, jeho snoubenka, bys pro sebe chtěla něco jiného než kříž? Nepřátelé mého Syna volali: „Sestup s kříže!“ On však tak neučinil, zůstal na kříži a krvácel na něm až do posledního okamžiku.“

„Nejcennější dar, který mohu dáti svým milovníkům, je kříž. Rád vyvolím onen kříž, který je pro duši nejtěžší, protože z něho může čerpati největší užitek. To ti budiž útěchou. Víím, co se pro tebe hodí, jen mne nechej jednati.“ (Slova Ježíše k Benigně Konsolatě.)

„Jestliže rád kříž neseš, ponese tě kříž.“
(Násled. J. Kr. II. 12.)

„Celý život Kristův byl kříž a muky, a ty si odpočinku a radosti vyhledáváš?“ (Násl. J. Kr. II. 12.)

„Kdo patřil na Ježíše v jeho ranách a mukách, zdaž nemusí horoucně žádati podobného utrpení?“
(Sv. Terezie.)

Pramen lítosti.

Jinoch ze vznešené rodiny vedl lehkovážný život a promarnil tak celý svůj majetek. Jednoho večera, když poslední peníze prohrál, upadl na cestě domů a těžce se poranil. Avšak

ani neštěstí nezměnilo jeho smýšlení. Rouhal se Bohu a řekl: „Má-li Bůh radost z mého zahynutí, ať jsem zatracen!“ Sluha jeho slyšel tato slova, odešel a za nějaký čas se vrátil řka: „Pane, u dveří stojí váš nejlepší přítel a chtěl by s vámi promluvit.“ Nemocný se divil a řekl: „Kdo je to? Ať přijde!“ V tom vytáhl sluha obraz Ukřižovaného, položil jej před nemocného a řekl: „Hle, Ten, který na kříži visí za vás, je váš nejlepší přítel.“

Pak sluha odešel. Když se vrátil, viděl slzy v očích svého pána. A tyto slzy lítosti mu byly, hříšníkovi, k spasení.

Kříž u černochoů.

V misijní stanici Matepa jsou všichni černoši vzhůru. Přišla totiž ohromná bedna a v ní kříž, který jim věnovali kanadští katolíci. Všichni chtěli býti přítomni při odhalení nového kříže. Tak se u misionáře sešli muži i ženy, děti i starci. Teď jej po prvé vidí. Hlavu má ovinutou trnovou korunou. Ruce a nohy velkými hřeby přibité na dřevo. V hlubokém mlčení patří černoši na Ukřižovaného. Přichází jich víc a víc, že již nemají místa na dvoře, proto misionář postavil kříž do dveří a jeden za druhým přichází, aby z blízka pohlédl na obraz ukřižovaného Spasitele.

Jako děti vyjevují černoši své city. Jeden pěstí hrozí, jako by chtěl nepřítele zabít a pra-

ví: „Zlí židé ukřižovali mého Boha.“ — „Ne-
věrný Jidáš; zradil mého Pána,“ volá druhý.

Na konec přichází černochoch, hlavu má sklo-
něnou, ruce sepjaté. Bolestně zahlédl do umí-
rajících očí Spasitele svého. Pak se bije v prsa
a praví: „M o j e h ř í c h y p ř i b i l y n a k ř í ž
m é h o B o h a!“ —

*Pravá cesta k Bohu není cesta zázraků, nýbrž
cesta kříže. (Sv. Anděla foliguská.)*

Doufej!

Krásná legenda vypravuje o starém kříži,
na němž Ukřižovaný má pravou ruku volnou,
jakoby žehnal. Vypravuje se, že u nohou kříže
byla zpovědnice, a v ní že se hříšník jeden
zkroušeně vyznával z hříchů svých. Kněz váhal
dát rozhřešení, neboť tak veliké a mnohé byly
hříchy onoho člověka. Hříšník prosil za odpuš-
tění, až mu je kněz udělil. Ale přidal: „Hled’,
abys už více nehřešil!“

Kajícíník slíbil a po nějakou dobu zůstal
věrný svému slibu. Pak zas padl a zhřešil. Lí-
tostí puzen přišel znovu do zpovědnice a vyznal
se z hříchů svých. „Nemohu ti dát rozhřešení,“
odpověděl kněz. Hříšník však plakal a prosil:
„Odpuštění! Měl jsem upřímnou vůli, ale ve
slabém okamžiku mne přemohla vášně. Od-
puštění, odpuštění!“ Kněz mu dal rozhřešení,
ale dodal: „Je to naposled!“

Po delší době ubohý hříšník zase klesl.
„Už je konec“, řekl kněz. Hřešíš znovu a zno-

vu. Vidět, že tvá lítost není pravá!“ — „Mám pravou lítost, otče, avšak duše má je nemocná. Mějte slitování.“ — „Ne, pro tebe již není odpuštění.“ — V tom bylo slyšeti, jakoby někdo plakal. Kněz udiveně pohlédl vzhůru a vidí Ukřižovaného, jak pozdvihuje pravici svou a dává rozhřešení hříšníkovi. A kněz slyší hlas: „Tys nevyžil krev svou za něj!“

O felix culpa — O šťastná vino!

Sv. Lev praví: „Více jsme získali smrtí Kristovou, nežli jsme ztratili závistí d'áblovou.“ (Serm. 1. de Arc.) A zřetelnými slovy pověděl to již apoštol v listě svém k Římanům: „Ne jako hřích tak i dar... Kde se rozhojnil hřích, tam rozhojnila se nadmíru milost.“ (5, 15, 20.) A Kristus sám praví: „Jáť jsem přišel, aby život měli a hojněji měli.“ (Jan 10, 10.) Pročež zpívá církev na Bílou sobotu: „O šťastná vino, která jsi zasloužila míti takového Vykupitele.“ — „Mám nezvratnou důvěru, že nic potřebného k spasení neodepře mi ten, který tolik pro spasení mé učinil a vytrpěl.“ (Sv. Bonaventura.)

Ó, můj Ježíši, můj milý Ježíši, jak blahou nadějí naplňuje mě utrpení tvé! (Sv. Alfons.)

Pramen lásky.

„Nic nerozmnožuje v duši lásku jako kříž.“
(Benigna Konsolata.)

Když jednou bl. Jindřich Suso patřil na Ježíše ukřižovaného, dal se do usedavého pláče a volal: „To všecko za nás! Všecka ta utrpení z lásky k nám lidem!“ Pak povstal, vzal rydlo, rozžhavl je a napsal na svá prsa slova: „Všecko pro Ježíše!“

Chvalozpěv.

Když sv. apoštol Ondřej spatřil kříž sobě přichystaný, proniknuto jest srdce jeho svatou radostí a touhou; i zvolal:

*„Bud' pozdraven, ó kříži,
jenž jsi byl posvěcen tělem Kristovým
a zdoben údy jeho jako perlami!
Než Pán můj vstoupil na tebe, byl jsi postrachem
na zemi,
nyní však naplňuješ nás touhou nebeskou.
Vědít věřící, jaké v sobě chováš milosti
a jaké uděluješ dary.
Bezpečně a s radostí spěchám k Tobě,
abys přijal i mne, učedníka Onoho, jenž na tobě
pněl.*

*Byl jsem povždy milovníkem tvým;
vždycky jsem toužil objati Tebe.
Ó, svatý kříži
dlouho očekávaný,
vroucně milovaný,
vysvobod mne z toho světa
a vrať mne Mistru mému,
aby mne skrze tebe přijal ten,
jenž skrze tebe mne vykoupil.“*

V kříži svoboda.

Svaté Melanii zemřel milovaný manžel a brzy potom jediný syn. Světice byla bolestí bez sebe. Avšak pohled na Ukřižovaného ji tak posilnil, že líbala kříž a se modlila: „Pane! nyní jsi roztrhal všecka má pouta; nemám již ničeho, co by mne vázalo k zemi, ode dneška chci jen Tebe milovati z celého srdce svého; budiž na věky veleben!“

Povždy nosíme utrpení Ježíše na svém těle, aby i život Ježíšův se zjevil na těle našem.
(II. Kor. 4, 10.)

Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi. (Gal. 5, 24.)

S Kristem ukřižován jsem; žiji pak nikoli více já, nýbrž žije ve mně Kristus. (Gal. 2, 20.)

Karel Klarentin.

Narodil se v Roye v sedmnáctém století. Když studoval v koleji v Amiensu vynikal zvláště trpělivostí. Avšak jako zlato byl zkoušen ohněm bolestí. Upadl do těžké nemoci, v níž tolik trpěl, že se zdálo, jakoby již umíral. Nemocný dal si postaviti kříž k lůžku, aby jej vždy měl před očima.

Když jednou jej zpovědník navštívil, tázal se: „Jak se ti daří?“ — „Důstojný otče, tělo trpí nesmírně, avšak duše moje je plna útěchy.“ Kněz mu podal kříž. Nemocný jej vrouc-

ně líbal a řekl: „Láska moje je ukřižována, a já — já ještě žiji!“ —

Když se dostavila pokušení, chopil se kříže a zvolal: „Kdo se odváží proti mně, když jsem ozbrojen křížem? Kříž je můj meč, můj štít, moje stráž!“

Smrti se nebál. Umíraje, držel kříž v ruce a volal s Ukřižovaným: „Dokonáno jest! Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“ —

*

„Kdo umí nejlépe trpěti, bude také míti nejvíce pokoje. Takový člověk jest vítězem nad sebou a pánem světa, je přítelem Kristovým a dědicem nebes.“ (Násled. J. Kr. II. 3.)

„Hned je po trápení, jakmile se kdo odhodlá trpěti.“ (Sv. Terezie.)

„Dcero má, pokladna milostí mých zdá se býti trním obložená, ale kdo srdnatě snese první bodnutí, vše se mu promění v radost a slast.“ (Kristus Pán k sv. Brigitě.)

„Za všechny zemřel Kristus, aby ti, kteří jsou živi, nežili sobě, nýbrž tomu, který za ně umřel a z mrtvých vstal.“ (2 Kor. 5, 15.)

*

„Ode mne však daleko budiž, abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož svět ukřižován jest mně a já světu.“ (Gal. 6, 14.)

*

IV. Boj proti kříži.

„*Neboť mnoho chodí těch, o nichž jsem vám často pravil, že jsou nepřáteli Kříže Kristova, jejichžto konec je zahynutí, jichžto bohem jest hřích a sláva v hanbě jejich, těch (totiž), kteří, myslí na věci pozemské.*“ (Fil. 3. 18. 19.)

Proč jsou lidé, kteří nenávidí Ukřižovaného? Proč jej vyhazují ze škol? Co jim zlého učinil? Čím jim ukřivdil? — Snad svou modlitbou: „Otče, odpusť jim?“ — Že několik žáků je bez vyznání? — Ale vždyť ve třídách gymnasií visí obrazy starých řeckých pohanských bohů a bohyň, a žádnému křesťanu dosud nenapadlo proti tomu protestovati a žádati odstranění těchto obrazů. — Hle, právě zde máte rozdíl: pohanští bohové jsou mrtví, proto neruší klid živých. Ježíš Kristus však žije a k němu nemůžeme býti neutrální, buďto jej milujeme aneb jej nenávidíme.

Jednou se ukáže znamení kříže na nebi, a to bude začátek soudu. Kříž už dnes dělí lidstvo na dva tábory. Ukřižovaný již dnes je soudcem a budí svědomí. Blahoslavený, kdo slyší hlas jeho a upřímným srdcem se obrací k Němu!

S křížem mne opustilo štěstí.

Kněz vypravuje: Jednoho dne jsem ve vězení navštívil Evžena M., kterému právě matka zemřela. Byl zhroucený. Pravil: „Důstojnosti, mám hodnou ženu a měl jsem dobrou matku. Všichni mne opustili. Moje žena se dala se mnou rozvésti, protože jsem ji tolik týral. Děti vzala s sebou, aby nebyly vychovány bez

víry. — Moji starou matku jsem přivedl do hrobu. — Důstojnosti, teď teprve vím, jak bíd-
ný člověk jsem.“

Smutně pohlédl na mne a pak tichým, tře-
soucím se hlasem řekl: „Byl jsem kdysi šťast-
ten. — Avšak jednoho dne jsem byl na schůzi,
kde se štválo proti náboženství. Přišel jsem
domů — rozbil jsem kříž — a s křížem mne
opustilo štěstí.“

Evžen M. letos šel ke sv. zpovědi a ke sv.
přijímání. V jeho cele visí jednoduchý dřevěný
kříž. Napsal jsem jeho ženě, aby odpustila, ja-
ko Bůh mu odpustil. Napsala třesoucí se rukou:
„Odpouštím!“ —

Naše pomsta.

Že Spasitel ukřižovaný právě v našem ná-
rodě byl tolikrát potupen, to volá o pomstu.
Jaká bude naše pomsta? — Budeme štváti k
násilnostem? Budeme svolávat na nepřátele
kříže, oheň a síru? — Pak bychom i my usly-
šeli slova Ježíšova: „Nevíte, jakého ducha jste.“
Naše pomsta musí býti v duchu Ukřižovaného;
a On nás učí modliti se za nepřátele:

Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!

Náhrady za urážku Ukřižovanému
učiněnou od tupitelů kříže nežádáme, nýbrž
chceme ji dáti sami: Budeme Ježíše více milo-
vati, kříž jeho ctíti, pod křížem jeho k mod-

litbě se shromažďovati, Ježíše následovati a oběti přináseti za obrácení jeho nepřátel.

Mluvílo se a psalo se, aby byla zahájena akce pro znovuzavedení křížů do škol.

Nám je to málo! O b r a z Ukřižovaného ve školách málo pomůže, je-li duch školy proti Ukřižovanému. Ne, nám nestačí obraz, nýbrž duch Ukřižovaného musí se vrátiti do škol, a nejenom do škol, nýbrž do veškerého soukromého a veřejného života.

Duch Ukřižovaného je duch pokory a poslušnosti, duch radostné důvěry a obětavé lásky. Až tento duch bude vládnouti v lidstvu, bude zase dobře na světě. Nebude-li vládnouti, pak zahyne svět.

V. Láska ke kříži.

Redemptorista P. Seelos (1819—1867) byl misionářem v Americe. Jednou byl tázán, kdy se zase vrátí do svého domova. Odpověděl: „Nikdy!“ A pak se opravil a řekl: „Nikdy, pokud ještě v Americe naleznu kříž!“

*

Svatý František Xaverský se modlival: „Pane, neodnímej mi kříže, aneb dej mi zaň větší!“

*

Jeho odměna.

Když sv. Jan z Kříže mnoho vykonal a vytrpěl pro Ježíše a pro spravedlnost, slyšel jednou hlas Boží: „Jene! Jakou odměnu si žádáš za všecku práci, kterou jsi vykonal pro mne?“ — Jan odpověděl: „P a n e, ž á d n é j i n é o d m ě n y s i n e ž á d á m, l e č t r p ě t i a p o h r d á n u b ý t i p r o T e b e!“

Bl. Krescencia Hössova.

Světice zvláště uctívala Umučení Páně. Zvláště ji dojalo slovo: „Ježíš však mlčel.“ (Mat. 26, 63.) Byla-li podezřívána neb pomlouvána, zacházeli-li jiní s ní nelaskavě neb nespravedlivě — oním slovem nabyla vždy zase klidu duševního.

V době postní zachovávala „ke cti mlčícího Slova“ mlčení klášterní s největší přísností. Ani slova nepromluvila, leč žádala-li to láska neb poslušnost. A když se přiblížila doba pašijová, světice se podobala mučednici: soustrast s trpícím Spasitelem jí takřka plakala z očí. Zdálo se jakoby umírala. Celé hodiny klečela ve své světničce před velkým křížem a modlila se.

Pověst šla mezi sestrami, že kříž ten je zázračný. Představená se obávala, aby Krescencia nepodlehla klamu zlého ducha. Proto, když sestry se modlily v kostelíčku, šla do cely světice, vzala kříž a potajmu jej uschovala a uzamkla.

Potom čekala, že Krescencia bude hlásiti ztrátu milovaného kříže. Avšak nestalo se tak. Světice klidně se modlila a pracovala.

Druhého dne zavolala sestru a tázala se, zda-li se něco neztratilo z její světničky? Světice odpověděla, že ne.

A když představená šla s ní do cely — visel tam na zdi milovaný kříž jako vždycky.

Nejkrásnější divadlo.

Bl. Petr Faber se vracel z královského paláce.

Dole u brány bylo shromážděno mnoho lidu. Čekali cizího knížete. — Jaká by to byla krásná podívaná. Avšak Petr šel do sousedního kostela a tam se modlí před oltářem Ukřižovaného.

Z venku slyšet hudbu a slavnostní vítání. V srdci světce se hlásí lidská přirozenost: Proč jsi nezůstal při slavnosti? Přece to není hřích. Tak krásného divadla neuvidíš brzy.

Nastává boj v srdci. Již se Petr chce podat pokušení. V tom pohlédl na obraz Ukřižovaného.

Oko jeho zazáří: Viděl jsem nejkrásnější divadlo, na které s úžasem hledí nebe i země po celou věčnost. Co je proti tomu všechna nádhera světa?

A sv. Petr začal se modliti: „Pane Bože můj, děkuji Ti, že jsi mne učinil hodným po-

hledu Tvého obrazu. Opravdu, nejkrásnější divadlo, jež můžeme obdivovati, jest: ve vděčnosti pamatovati, jak Bůh z lásky k nám se stal člověkem a před celým světem zemřel na kříži mezi 2 zločinci. Tam se nasytí žádost očí a uší a všech ostatních smyslů.“

Pak nám dává ve svém zápisníku toto poučení: „Nejsi-li ještě tak daleko, že nalézáš v tomto divadle svou radost, nepřestaň tam ji hledati. Neboť již žádost po tomto pohledu je lepší než pohled na požitky všech časných a světských divadel.“

Strach a láska.

Sv. Alfons namaloval obraz Ukřižovaného, aby při misiích věřící při pohledu na Ježíše a rozjímáním jeho bolestí pohnuti, hříchu se varovali.

Říkával svým misionářům: „Na misiích dobrá jsou kázání o soudu, o pekle a podobná, aby hříšníci zastrašeni byli; ale obrácení ze strachu netrvalí dlouho; to jsou věci, které se zapomenou. Namaloval jsem tento obraz, abyste jej ukazovali lidu, když se rozjímá o utrpení Spasitele; neboť lid, když vidí obraz kříže, bývá pohnut ke kajícínosti, a slzy, které tekou při pohledu na Ukřižovaného, vycházejí ze srdce láskou zraněného. A kdo láskou se k Bohu obrátí, toho obrácení je stálejší a trvalejší; a čeho láska nevykoná, toho strach teprve ne-

dokáže; kdo si zamiluje Ježíše Ukřižovaného, ten strachu již nemá.“

„Čest ženám křesťanů.“

Při velkém pronásledování křesťanů v Annamu r. 1861 stálo před soudem v městě Bagion dvacet pět mužů, a s nimi několik žen a dívek. Výslech obžalovaných netrval dlouho. Nepopírali, že jsou křesťany a proto byli odsouzeni k smrti.

Mandarin chtěl jim darovati život — ale za cenu víry. Kříž byl pohozen na zem, a obžalovaní byli vyzváni, aby jej pošlapali. Hrozným pohledem dává soudce rozkaz. Divákům se dech zastavuje v očekávání, co učiní křesťané.

Mnozí však jedním hlasem volají: „Ne! Toho nikdy neučiníme!“ Soudce vyskočil, dal katovi znamení a dvacet pět hlav leží v písku.

Soudce se obrací k ženám a dívkám: „Pošlapejte kříž, aneb se vám stane jako mužům.“ — „Raději chceme zemřít!“ odpovídají ženy. Mandarin zuří hněvem. Vstává, aby ještě jednou pronesl rozsudek smrti.

Pohanští diváci mají soustrast a volají o milost. — Soudce však se táže znovu: „Chcete odpadnouti neb zemřít?“ — „Zemřít!“ odpovídají ženy. „Zemřít!“ opakují za nimi dívky.

Avšak hle, 4 ženy se odlučují od ostatních. Třesouce se a se sklopenou hlavou kráčejí ke

kříži. Dívka osmnáctiletá jde za nimi. V hroz-
ném duševním boji stojí před obrazem Ukři-
žovaného. Zahalují si tvář a nemohou se roz-
hodnouti pošlapati kříž.

„Chcete tedy zemřítí?“ táže se soudce. —
„Ano,“ odpovídá hlouček věrných, avšak ony
u kříže mlčí. Lichotivým hlasem pokračuje
soudce: „Žádám přece od vás jen maličkost,
přeskočte jen přes toto dřevo, a daruji vám ži-
vot, majetek, svobodu a pokoj.“

Jedna z žen rychle přeskočila kříž, ostatní
ji následují. — Sotva tak učinily, padají na ko-
lena v bezmezném studu. Ostatní křesťané se
modlí hlasitě: „Bože, odpusť jim tento hřích!“
— „Dcero moje, co jsi to učinila!“ nařiká stará
matka a spěchá ke své nešťastné dceři. Dívka
padá na tvář. Klečí uprostřed krve mučední-
ků. Vojáci chtějí odtrhnouti matku od dcery.
Nadarmo! Dívka chopí se kříže a volá k ostat-
ním: „Vy jste mne svedly ke hříchu; čiňte se
mnou pokání!“ Vztyčila zakrvácený kříž, věrní
křesťané padají na kolena, nešťastné ženy plá-
čí lítostí a prosí o milost a odpuštění. Potom
předstoupily před soudce a prosily: „Hřešily
jsme, první musíme zemřítí.“ Klekají vedle
mrtvol mučedníků, aby byly sťaty.

Pohané volají plni údivu: „Čest ženám
křesťanským!“ — I soudce je pohnut, dává
jim svobodu a opakuje tiše: „Čest ženám křes-
ťanů!“

Zbožná jedna žena ležela těžce nemocná; dali jí do ruky kříž a radili, aby prosila Pána Boha za úlevu ve svých bolestech. „Nikoliv“, pravila, „jak bych mohla prositi, abych s kříže byla sňata, držím-li ukřižovaného Boha v ruce? Ne, ráda chci pro něho trpěti, vždyť On pro mne trpěl muka hroznější nežli jsou moje.“

*

S v. M a r i a M a g d a l e n a z P a z z i s pravila: „I sebe větší bolest stává se sladkou, patříme-li na Ježíše na kříži.“

*

Syn šlechtické rodiny A. R. odhodlal se vstoupiti do přísné řehole Trapistů. Představený kláštera ničeho netajil před jinochem, líčil dle pravdy živě přísný kající život řeholníků a provedl jinocha i po klášteře, aby měl příležitost přesvědčiti se na vlastní oči a krok svůj dobře si rozvážiti. — „Tato komůrka úzká, chladná, bude vaším příbytkem, holé prkno lůžkem.“ „Ale ten kříž, jediná ozdoba holých stěn, mě tu přece zůstane?“ „Ovšem“, odvětil představený. „Ó, pak prosím pokorně o milostivé přijetí; nic mně tu nebude obtížno.“ — Přišli do jídelny. „Masa nejíme, jak snad již vám pověděno; ale naše posty jsou tuhé, ustavičné a pokrmy, jichž se vám dostane v této chudobné síni, jsou velice jednoduché. To nebude tedy nic pro vás, jenž jste jiné kuchyni

zvyklý.“ „Ach, Otče, nemějte strach; s pomocí Boží si zvyknu z lásky k ukřižovanému Kristu, jehož tu na stěně zřím.“ „Dobře,“ pravil opat; „ale uvedu vás do síně kapitulní; tu se všichni shromažďujeme a za nejmenší poklesky uděleny tu bývají veřejné pokořující tresty a pokárání; mimo to naše řehole sama ukládá nejen namáhavou práci, nejen hojná bdění, nýbrž také obtížné kající skutky, jako jsou: nositi zíněné bodlavé kající roucho, bičovati se do krve a pod.“ „Ó, jak budu šťasten, drahý Otče, ráčíte-li mne přijati! Bude mi tu dopřáno aspoň trochu okusiti z toho, čeho dostalo se Kristu Pánu. I zde máte kříž a pohled naň dodá mně posily.“

Mladý šlechtic byl přijat. Stal se z něho vzorný, ctnostný řeholník; ale kříž byl ustavičným jeho společníkem. „Živého Krista Pána ve Velebné Svátosti nemohu míti s sebou,“ říkával, „proto nosím a líbám aspoň obraz Ukřižovaného; vzpomínám při tom na úctu i na bolesti, jež pocítila bolestná Panna Maria, když líbala svaté rány Pána Ježíše s kříže sňatého a jí na klín položeného.“

*

Když sv. František Serafinský o samotě rozjímal o preveliké lásce Ježíše ukři-

žovaného, hořel ohněm lásky, a ten oheň lásky mu nedal pokoje, až opustil samotu a na ulicích volal: „Láska není milována, láska není milována!“

*

Těmito slovy končíme i my naše úvahy o kříži. Přejeme si, aby tento spisek po celé naší vlasti volal do duší: Láska není milována! Láska není milována!

Imprimi potest. Pragae, 30. Sept. 1934. P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 15541. Olomucii, 1. Oktobris 1934. Dr. J. Martinů, Vicarius generalis.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal., 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku, telefon Hlučín 33. Pošt. spoř. č. 39.556. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. — Tiskla Slezská lidová tiskárna v Opavě, Dolní náměstí 18.

Nejlevnější časopis náboženský

je „POSEL PRAVDY“. Vychází každý týden a přece
stojí na celý rok jen 2 Kč.

Za tuto cenu jej obdržíte jen u našich horlitelů. Neboť zasílání jednotlivých čísel poštou by stálo mnohem více než časopis sám.

Není-li u Vás ještě žádného horlitele, staňte se horlitem Vy! Objednejte si 25 exempl. „Posla Pravdy“ zdarma na agitaci; adresa: Exerciční dům v Hlučíně a získejte mezi svými známými a přáteli odběratele. Jistě se najdou i takoví, kteří předplatí více exemplářů pro ty, kteří nechodí do kostela a kterým „Posla Pravdy“ dáte zdarma. Taková almužna pro duši je cennější než almužna pro tělo.

Za dva roky získal „Posel Pravdy“ 200.000 odběratelů. Jistě je to znamením jeho ceny.

Pro horlitele budou konány zvláštní exercicie.

Kdo rozšiřuje dobrý tisk, koná kus katolické akce, ke které svatý Otec Pius XI. zavazuje každého katolíka.